

ארבעים וארבעה יום לאחר שהחלה נסתיימה השבוע פלישת כוחות דרום-ויאט-נאם ללאוס. פירטי מנוסתם המבוהלת של הדרום-ויאט-נאמים מפני התקפת-הנגד של חיילי צפון-ויאט-נאם — שתנופתה נמשכה אף מעבר לגבול לאוס — זכו לכיסוי מסו-רט בכל אמצעי התיקשורת העולמיים. למ-רות זאת, הכריז הנשיא ניקסון כי "אי אפשר לומר על המיבצע כי נכשל".

פחות מגוון היה שרי-ההגנה שלו, מלחין ליירד. זה הודה כי הפלישה הופסקה, "בין היתר", בגלל התקפת-הנגד המוחצת-להדהים של הצפוניים. יחד עם זאת, הכריז ליירד, התנהגותם של הדרומיים בעת הפלישה השביעה בהחלט את רצונו. לדבריו, הם עמדו במבחן, ייאפשרו בכך את המשכחה של הויאט-נאמיזציה — דהיינו, פינוי כו-חות ארצות-הברית מויאט-נאם והעברת נטל הלחימה לידי הדרום-ויאט-נאמים עצמם.

זאת נסיגה זאת? קשה להאמין שיימצאו אמריקאים רבים, אפילו מבין ה-רוב השקט, שיקנו תיאוריה זו. כפי ש-עיתוני ארצות-הברית הזדרזו להצביע, היה זה הנשיא ניקסון עצמו שהכריז, בפרוץ הפלישה, כי היא תימשך עד סוף אפריל או תחילת מאי — שאז מתחילים גשמי המונסון, המוציאים את גתיב ה-ר-צי-מין מכלל פעולה עד תום עונת המונסון. הכחש-תו של הנשיא, ביום השני שעבר בשידורו לאומה בטלוויזיה — כי סיום הפלישה חודש לפני המועד, אין פירושה נסיגה — לא התקבלה על דעתו של איש. "הכחשה זו הועילה רק לדבר אחד", כתב הניו-יורק טיימס בתגובה, "להגדלת פער האמינות בין הנשיא לציבור".

נסיגה היא ניצחון. אלא ששאלת פער האמינות, עם כל חשיבותה, היתה משנית. מרכזית הרבה יותר היתה השאלה: מה עכשיו? עתה, כשכוחות דרום ויאט-נאם הוכיחו את עצמם כפי שהוכיחו — מה יעשה ניקסון? הייכנע ללחץ דעת-הקהל בארצו, ימשוך את תהליך פינוי הכוחות האמריקאיים, בנסיון להציל לעצמו את ה-בחירות הבאות — או יישאר בויאט-נאם, בנסיון לחסום את התקדמות הקומוניזם, ויאבד את סיכויי להישאר בבית הלבן אחרי נובמבר 1972?

שוודיה

יארנינג

נחטף ונרצח

פרשת מלכת האמבטיה במהדורה שחדית מסעירה בימים אלה את דעת-הקהל בארץ הצפון הרוחקה: מחזה שהעז לנוגוע בציפורי-נפש לאומית — הוסר מעל קרשי התיאטר-רון. היו רק שני הבדלים בין הפרשה היש-ראלית לשחדית.

חיים או שליחות. הראשון היה ה-נושא: ציפורי-הנפש של השחודים איננה חללי המלחמה ושאלת השלום — אלא מאמצי ה-תיוך והנייטרליות המקודשת של גונאר יארנינג.

כתבהיד של מחזאי שחדי בשם טורה צטרהולם התקבל להצגה בתיאטרון של הלטינבורג — אך מועצת התיאטרון הטילה וטו על בחירת מנהל התיאטרון. הסיבה: ה-מחזה עוסק במתחך שחדי (יארנינג, כמוכר), שנחטף במידבר בגבול ישראל ומדינה ער-בית. חוטפי המתחך השחודי אינם מגלים את זהותם הלאומית עד לסימומו — רצח ה-מתחך.

ציר העלילה: מהי דעתו האישית של המתחך לגבי הסיכסוך? בהתאם לתשובתו, יחליטו חוטפיו אם לשחררו או לרצחו. מאחר ואינו יודע לאיזה צד שייכים החוטפים, ניצב המתחך בפני דילמה: להציל את חייו — או את שליחותו.

ידיך המטופחות. באחד הקטעים ה-דרמטיים במחזה אומר אחד החוטפים ל-מתחך: "מה זכותך לשפוט אותנו? מה הם הכישורים שלך לשמש מתחך? אינך אלא דיפלומאט הרגיל לטרקלינים. מה לך כאן במידבר הזה? אתה האיש השבע והלבוש, הבא מארץ רחוקה ועשירה, אשר ידיך ה-מטופחות מעולם לא החזיקו רובה או מעדר..."

(המשך בעמוד 12)

מס. 1
הטבק, האיכות
והתערוכת, הארומה
והמעט, עשו אותה
לסיגריה הנבחרת
והמכרת ביותר*

* באישור וחננים רשמיים
ומשאל 'המוציא הנבחר' 1971